

Azərbaycanın nüfuzu uzaqgörən və uğurlu siyasətin məntiqi nəticəsidir

Beynəlxalq ekspertlər Azərbaycanın geosiyasi rolunun, nüfuzunun, mövqeyinin artmasını təsdiq edir, TAP, TANAP, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, "Cənub Qaz Dəhlizi" və sair bu kimi əhəmiyyətli enerji və nəqliyyat layihələrinin önəminə böyük diqqət ayırırlar. Bu əhəmiyyətli layihələrin reallaşmasının global səviyyədə insanların rifahının yüksəlməsində ciddi rol oynadığı, daha çox isə təhlükəsizliyə, sabitliyə böyük töhfə verdiyi danılmazdır və bu səbəbdən, bütün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Son illər bu istiqamətdə reallaşan tədbirlər respublikamızın iqtisadi qüdrətini, rolunu, nüfuzunu, mövqeyini daha da artırmaqla, təhlükəsizliyin təmin olunmasında və müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsində böyük rol oynamışdır. Sözsüz ki, bu da, öz növbəsində, məhz düzgün müəyyənləşdirilmiş strategiyanın məntiqi nəticəsidir.

Azərbaycanın geosiyasi nüfuzu Ulu Öndərin və davamçısı Prezident İlham Əliyevin xarici siyasət kursunun qələbələrindəndir

Ölkəmizin global miqyasda iqtisadi qüdrəti, nüfuzu, inkişaf strategiyası Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqgörən və uğurlu iqtisadi siyasətinin nəticəsidir. Ağır sosial-iqtisadi vəziyyətin hökm sürdüyü, əlaqələrinin qırıldığı, blokadanın davam etdiyi, dünya bazarına çıxışın olmadığı dövrdə, müstəqilliyin ilk illərində ölkə rəhbərliyinin imza atdığı global layihələr dövlətçiliyimizin qorunması, onun iqtisadi və siyasi cəhətdən möhkəmləndirilməsi üçün geniş imkanlar açdı və inkişafa zəmin yaratdı. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü və kompleks tədbirlər sayəsində geostrateji və geosiyasi əhəmiyyəti daha da artan Azərbaycan, Şərqlə-Qərb arasında strateji körpü rolunu oynayan əlverişli tranzit əhəmiyyətli ölkəyə, Cənubi Qafqazın lider dövlətinə çevrildi. Bu, Ulu Öndərin və Onun ənənələrini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin xarici siyasət kursunun önəmli qələbələrindəndir.

Bu gün Azərbaycan Şərqlə Qərbi, Şimal-Cənubu birləşdirən nəqliyyat qovşağı və logistika mərkəzidir. Məşhur Norveç tədqiqatçısı Byörn Veqqenin təbircə desək, "Azərbaycan dünyada ən böyük yolayırıcıdır" və Şərq ilə Qərb, Şimal ilə Cənub arasında körpü rolunu oynamaq üçün əlverişli geosiyasi mövqeyə və təbii ehtiyatlara malikdir. Ölkəmizin bu mövqedən səmərəli istifadə etməsi üçün, məhz yeni-yeni layihələrin reallaşdırılması strategiyası xüsusi önəm daşıyır. Bu baxımdan, irimiqyaslı layihələr bitməyib və Azərbaycanın hələ mühüm və global layihələrə imza atacağı gözlənilir.

Azərbaycanın qısa müstəqillik tarixində bir-birinin ardınca bir sıra irimiqyaslı layihə-

lərə, beynəlxalq uğurlara imza atması, zəngin təcrübədən, iqtisadi inkişafdan xəbər verir. Belə layihələrin reallaşdırılması, həmin layihələrdən faydalanan bütün ölkələr arasındakı əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə və Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin artmasına, beləliklə də, mövcud və gələcək inkişafını təmin edir və reallaşdırılan infrastruktur layihələri ölkəmizin geosiyasi əhəmiyyətini artırır.

Tarixi əhəmiyyətli global layihələr Azərbaycanın suveren dövlət kimi öz təbii sərvətlərinə sahib çıxmaq, milli mənafələrini, iqtisadi və strateji maraqlarını müdafiə etmək əzmini bütün dünyaya göstərdi və dövlət müstəqilliyinin mühüm təminatına çevrildi. Azərbaycanın öz hesabına yaşamasında, dünya birliyində söz sahibinə çevrilməsində və iqtisadi inkişafda, həmçinin, kifayət qədər böyük valyuta ehtiyatlarının olmasında global layihələrin rolu danılmazdır. İşğalçılıq siyasətindən hələ də əl çəkməyən, qonşu ölkələrin əraziləri hesabına dövlət kimi formalaşan Ermənistanın bütün global layihələrdən kənar qalması isə, onu deməyə əsas verir ki, onlar Azərbaycanla müqaisə belə edilə bilməz və ölkəmiz hər sahədə üstün mövqedə dayanır. İqtisadi potensialı yüksək olan Azərbaycan, bu baxımdan, söz sahibinə çevrilərək, öz tələblərini irəli sürmək iqtidarındadır və dünya dövlətləri ölkəmizin haqlı tələbləri ilə, həm də ona görə razılaşmaq məcburiyyətindədir ki, işğalçı dövlətdən fərqli olaraq, Azərbaycan asılı vəziyyətdə deyil. İqtisadi inkişaf və tərəqqi bütün sahələrin, ələlxüs, hərbi sənayenin də inkişafına öz müsbət təsirini göstərir və aprel hadisələri sübut etdi ki, əgər işğalçılar sülh, danışıqlar yolu ilə razılığa gəlməzse, Azərbaycan öz torpaqlarını müharibə yolu ilə də geri qaytarmaq imkanına malikdir. Bütün dünya dövlətləri ölkəmizin imkanlarından, üstünlüklərindən xəbərdardır və məhz buna görə də, Azərbaycanın regionda söz sahibinə çevrilməsi heç də təəccüb doğura bilməz. Çünki iqtisadi qüdrəti, hər bir sahədə inkişafı Azərbaycanın bölgədə statusu deməkdir.

İşğalçıları dəstəkləyən qüvvələr də Azərbaycanın

İqtisadi, hərbi qüdrəti və siyasi iradəsi ilə hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər

Azərbaycanın ən yaralı yeri, Dağlıq Qarabağ münafişəsi, işğal altında olan torpaqları və işğalçılar tərəfindən öz yurd-yuvalarından məcburi didərgin salınmış köçkünlərdir. Doğrudur, dövlətimiz qaçqın və məcburi köçkünlərin problemlərinə biganə deyil, hər zaman onların qayğısına qalır və sosial durumunun yaxşılaşdırılması və problemlərinin həlli istiqamətində müvafiq tədbirlər görür. Lakin təcavüzkarlar tərəfindən öz yurd-yuvalarından didərgin salınmış vətəndaşların hüquqlarının bərpasına, onların öz doğma yurdlarına qaytarılmalarına, işğal altında olan torpaqların geri qaytarılmasına, ərazi bütövlüyünün qorunmasına biganə qala bilməz. Bu səbəbdən də, ölkəmiz təcavüzkar erməni işğalçılarına qarşı hüquqi sanksiyaların tətbiq edilməsi, işğalçıların torpaqlarımızdan çıxarılması tələbini beynəlxalq təşkilatlar qarşısında qaldırmaqla münafişənin sülh yolu ilə həllinə çalışır. BMT-nin məlum qətnamələrinə baxmayaraq, Ermənistan tərəfi hələ də Azərbaycan ərazilərinin qeyd-şərtsiz boşaldılması tələbinə məhəl qoymur, beynəlxalq hüquq normalarını kobud surətdə pozur, açıq şəkildə hörmətsizlik nümayiş etdirir. Xristian həmrəyliyi və lobbiçilik kimi amillər bu günə qədər məsələnin həllinə öz mənfi təsirini göstərir və Azərbaycana qarşı ikili standart yanaşma da, öz növbəsində, təkzib edilə bilməz. Məhz ikili standart yanaşma Azərbaycan həqiqətlərini kölgədə qoymağa və işğalçılıq siyasətinə etinasız yanaşmaya xidmət edir. Bütün bunların fonunda, yəni ədalətsiz yanaşma nümayiş etdirən havadarlarına arxalanan separatçı Sarkisyan rejimi vəziyyətdən sui-istifadə edir, münafişənin həllini yubadır və Dağlıq Qarabağ konfliktini konservləşdirməyə çalışır. Lakin artıq bu işğalçıları dəstəkləyən qüvvələrin, beynəlxalq təşkilatların özləri də Azərbaycanın uğurları, iqtisadi, hərbi qüdrəti, siyasi iradəsi ilə hesablaşmaq məcburiyyətində olduqlarının fərqi yoxdur və hər bir qurum tənəzzülə məruz qalmış işğalçı dövlətin deyil, ölkəmizin maraqlarını müdafiə etməyi üstün hesab edirlər. Daha dəqiq de-

sək, Azərbaycanın iqtisadi inkişafı, düzgün inkişaf strategiyası, hətta ikili standart yanaşma siyasəti yürüdən qüvvələri belə seçim qarşısında aciz qoyur və ölkəmizin maraqları ilə barışmaq, bu maraqları müdafiə etmək məcburiyyətini diqtə edir.

Digər tərəfdən Türkiyə, Rusiya və İran kimi regionda söz sahibi olan dövlətlərlə Azərbaycanın iqtisadi, siyasi əlaqələri, birgə layihələri, dostluq münasibətləri işğalçı dövləti regionda küncə qısılmış vəziyyətdə saxlayır və ölkəmizin nüfuzunu seyr etmək məcburiyyətində qoyur. Belə bir marginallaşmış durumda olan Ermənistanın Azərbaycanla hesablaşmaqdan başqa yolu qalmır. Çünki istər ikili standart yanaşma nümayiş etdirən beynəlxalq təşkilatlar, istərsə də regionda söz sahibi olan dövlətlər Azərbaycana

qarşı maraqlı olduğu təqdirdə, ölkəmizin hüquqlarını müdafiə etmək məcburiyyətində qaldığı halda, Ermənistan meydanında təkəllümlənmiş olur və məğlubiyətlə barışmaqdan başqa çarəsi olmur. Belə olan halda isə, təbii ki, zəbt siyasətindən əl çəkmək, öz durumunu başa düşən işğalçı dövlətin son ümidi sayılır. Əks halda, Azərbaycan istər beynəlxalq aləmdə qazandığı nüfuzu, beynəlxalq hüquq normalarının dəstəyi və iqtisadi-hərbi qüdrəti sayəsində öz torpaqlarını separatçılardan təmizləmək imkanlarından istifadə edə bilər və Ermənistan bir dövlət kimi, hətta xəritədən də silinə bilər.

Politoloq Maksim Şevçenko da Dağlıq Qarabağ məsələsinə münasibət bildirərkən Azərbaycanın nüfuzunu və iqtisadi potensialını, xüsusilə, qeyd edir. Onun sözlərinə görə, məsələnin iki həll yolu mümkündürsə, onun biri hərbi yolu, digəri isə sülh və danışıqlar yoludur. Politoloq, xüsusilə, vurğulayır ki, hərbi yolunun yaranacağı təqdirdə, Azərbaycanın itirəcəyini müzakirə etməyə dəyməz, çünki Azərbaycan çox varlı ölkədir. Sülh və danışıqlar yolunu seçmək, qaçqınları öz yurd-yuvalarına qaytarmaq lazımdır və məsələnin həllinin ən doğru yolu, məhz budur. Qaçqınların öz yurdlarında məskunlaşması dedikdə, sözsüz ki, politoloq torpaqların işğaldan azad olunmasını, Sarkisyan rejiminin zəbt etdiyi torpaqları geri qaytarmasını nəzərdə tutur və Ermənistanın Azərbaycan qarşısında məğlub olduğunu təsdiqləyir.

Göründüyü kimi, beynəlxalq ictimaiyyət, bir sözlə, bütün dünya Azərbaycanın iqtisadi qüdrətini, hərbi gücünü, inkişaf potensialını, siyasi iradəsini qəbul edir və dəyərləndirir. Daha doğrusu, Azərbaycanın nüfuzu və mövqeyi təkzib edilə bilməz. Ölkəmizin bir çox reyting cədvəllərində irəliləyişi də eyni sübut edir ki, Azərbaycanın imkanları, resursları, potensialı, geosiyasi rolu, mövqeyi və nəhayət, nüfuzu artmaqdadır. Dinamik inkişaf tendensiyasına sadıq qalan Azərbaycanın istər regionda, istərsə də beynəlxalq müstəvidə söz sahibi, nüfuz sahibi olması ölkəmizin mövqeyini daha da gücləndirir, təhlükəsizliyin təmin olunmasında və müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsində böyük rol oynayır.

İnam HACIYEV